

Region Midtjylland

Revisionsberetning nr. 35

af 14. juni 2016

vedrørende revisionen af Region Midtjyllands regnskab for 2015

Building a better
working world

Indhold

1	Konklusion på revision af årsrapport 2015	450
1.1	Indledning	450
1.2	Revisionspåtegning på årsrapport 2015	450
2	Sammenfatning af bemærkninger i revisionsberetning	451
3	Sammenfatning af væsentlige forhold	452
3.1	Sammenfatning af anbefalinger i revisionsberetningen	452
3.2	Region Midtjyllands overholdelse af budgetloven	452
3.3	Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier	453
3.4	Forvaltningsrevision	455
4	Revision af årsregnskabet for 2015	457
4.1	Risikovurdering	457
4.2	Revisionsstrategi og -plan	457
5	Den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.	458
5.1	Regnskabsudarbejdelse	459
5.2	Social området	459
5.3	Regional Udvikling	459
5.4	Løn og pensioner	460
5.5	Praksisområdet og tilskudsmedicin	461
5.6	Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger	461
5.7	Finansiell status, herunder ledelsestilsyn	461
5.8	Administrativ it-anvendelse	462
5.9	Forskningsprojekter	462
6	Udført revision af årsregnskabet for 2015	462
6.1	Regnskabet som helhed	462
6.2	Resultatopgørelsen	463
6.3	Balancen	464
6.4	Gældsforpligtelser	466
6.5	Egenkapital	467
7	Ledelsesberetning	468
8	Opfølgning på tidligere rapporterede anbefalinger	468
8.1	Tidligere afgivne anbefalinger - fortsat gældende	468
8.2	Tidligere afgivne anbefalinger - afsluttede/udgåede	468
9	Øvrige revisionsarbejder	469
9.1	Anlægsprojekter	469
9.2	Statsrefusion af udgifter til servicejob	469
9.3	Aktivitetsbestemte tilskud	469
10	Øvrige forhold	469
10.1	Direktionens regnskabserklæring	469
10.2	Ikke-korrigerede forhold	469
10.3	Fejlinformation i årsregnskabet som skyldes besvigelser	470
10.4	Overholdelse af lovgivningen	470
10.5	Begivenheder indtruffet efter balancedagen	470
10.6	Forsikringer	470
11	Afsluttende oplysninger	471
11.1	Andre ydelser end revision	471
11.2	Lovpligtige oplysninger m.v.	471

1 Konklusion på revision af årsrapport 2015

1.1 Indledning

I henhold til Revisionsregulativ for Region Midtjylland afgives hermed beretning om udført revision vedrørende regnskabsaflæggelsen for 2015.

Region Midtjyllands årsregnskabsmateriale for 2015 omfatter årsrapport 2015 og regnskabsbemærkninger 2015.

I overensstemmelse med "Budget- og regnskabssystem for regioner" har vores revision for 2015 omfattet årsregnskabet 2015, som indgår i årsrapport 2015.

Årsrapporten for Region Midtjylland er aflagt af forretningsudvalget til Regionsrådet for Region Midtjylland i henhold til lov om regioner. Regionsrådet har vedtaget årsrapporten den 27. april 2016, hvorefter den er overgivet til revision.

Vores revision er udført i overensstemmelse med de principper, der er beskrevet i revisionsberetning nr. 29 af 15. august 2014 om ansvarsforhold og revisionens formål, tilrettelæggelse og udførelse.

Som en integreret del af den finansielle revision af årsrapporten for 2015 har vi gennemført forvaltningsrevision samt juridisk kritisk revision. Hvor den finansielle revision har fokus på at opnå sikkerhed for, at der ikke er væsentlig fejlinformation i Regionens omkostningsbaserede årsregnskab, har forvaltningsrevisionen fokus på, om forvaltningen af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde.

Vores konklusion på den udførte revision meddeles dels ved revisionspåtegning på årsregnskabet for 2015, jf. afsnit 1.2, og dels ved afgivelse af revisionsberetning.

Revisionsberetningen giver en kort summarisk redegørelse for, hvilke revisionsarbejder der er udført, og om der på baggrund heraf har været anledning til at fremkomme med bemærkninger over for Regionsrådet, som tilsynsmyndighederne skal informeres om, jf. afsnit 2. Herudover anføres anbefalinger, som revisor finder anledning til at meddele Regionsrådet, jf. afsnit 3.1.

1.2 Revisionspåtegning på årsrapport 2015

Revisionen af årsregnskabet og gennemlæsningen af ledelsesberetningen har ikke givet anledning til kommentarer af en sådan væsentlighed eller karakter, at det vil komme til udtryk i vores påtegning på årsregnskabet samt udtalelse om ledelsesberetningen.

Vi har forsynet Region Midtjyllands årsrapport for 2015 med revisionspåtegning uden forbehold.

I lighed med tidligere år har vi ved vores revision påset, at budgettal er i overensstemmelse med meddelte bevillinger. Vi har ikke revideret budgettallene i årsregnskabet, herunder underliggende forudsætninger for budgettallene. Som følge heraf har vi indarbejdet en supplerende oplysning - som defineret i erklæringsbekendtgørelsen for godkendte revisorer - i revisionspåtegningen, hvori vi anfører, at budgettal i regnskabet ikke har været underlagt revision.

Der er herudover ikke givet supplerende oplysninger i revisionspåtegningen.

Vores revisionspåtegning på årsregnskabet for 2015 er gengivet i nedenstående:

"Til Regionsrådet for Region Midtjylland

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Region Midtjylland for perioden 1. januar – 31. december 2015, som er udarbejdet efter bestemmelserne i Social- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner". Årsregnskabet omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter (side 70–89).

Regionens omkostningsbaserede regnskab udviser et overskud på 196 mio. kr. i 2015, balancen udviser en egenkapital på 4.982 mio. kr. og en balancesum på 21.544 mio. kr.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der er i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets autoriserede regnskabsregler. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision, god offentlig revisionsskik og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning samt bestemmelserne i Regionens revisionsregulativ. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for Regionens udarbejdelse af et årsregnskab. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af Regionens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for 2015 i alle væsentlige henseender er rigtigt, d.v.s. uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner". Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Supplerende oplysning om forståelse af revisionen

Region Midtjylland har som sammenligningstal i oversigterne medtaget de af Regionsrådet godkendte oprindelige og korrigerede budgettal for 2015. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet."

Der er fra og med 2011 indgået aftale om udformning af revisionserklæringer mellem Rigsrevisionen og FSR Danske Revisorer. Aftalen medfører blandt andet, at der kun medtages en udtalelse om forvaltningsrevision, såfremt vi har meget kritiske bemærkninger hertil. For 2015 er forvaltningsrevision ikke beskrevet i vores erklæring, da vi ingen meget kritiske bemærkninger har hertil. Der henvises til efterfølgende afsnit 3.4.

2 Sammenfatning af bemærkninger i revisionsberetning

I henhold til § 7 i Social- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 185 af 19. februar 2015 om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. skal vi anføre bemærkninger i revisionsberetningen, hvis vi under revisionen konstaterer forhold, hvorom vi mener, at Regionsrådet og tilsynsmyndigheden skal informeres.

I henhold til Regionens revisionsregulativ er revisionsbemærkninger f.eks. forhold omkring:

- ▶ Tvivl om lovmedholdelighed i beslutninger og dispositioner
- ▶ Væsentlige fejl i regnskabet eller bogføring, som ikke er berigtiget
- ▶ Væsentlige og tilbagevendende mangler ved forretningsgange og intern opfølgning/kontrol

Vores revision af årsregnskabet 2015 har ikke givet anledning til bemærkninger.

3 Sammenfatning af væsentlige forhold

I henhold til Regionens revisionsregulativ gives anbefalinger i revisionsberetningen om forhold, som ikke har givet anledning til revisionsbemærkninger, men som er så væsentlige, at Regionsrådet bør orienteres herom.

I efterfølgende afsnit 3.1 er der foretaget en sammenfatning af de anbefalinger, som revisionen har givet anledning til.

Dernæst har vi i afsnit 3.2 til 3.3 valgt at fremhæve enkelte forhold fra vores revision, herunder er der i afsnit 3.4 redegjort særskilt for den gennemførte forvaltningsrevision, herunder juridisk kritiske revision.

I de efterfølgende afsnit 4 til 6 har vi mere detaljeret redegjort for revisionens tilrettelæggelse og udførelse, den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller og revisionen af årsregnskabet for 2015.

3.1 Sammenfatning af anbefalinger i revisionsberetningen

Nærværende beretning indeholder på følgende områder anbefalinger, som Regionsrådet hermed orienteres om:

- ▶ Kvalitetsfundsprojekter, jf. afsnit 3.3
- ▶ Løn og pensioner, jf. afsnit 5.4.

Herudover har vi i afsnit 8.1 redegjort for opfølgningen på tidligere afgivne anbefalinger, som fortsat er gældende, jf. revisionsberetning nr. 32 af 15. juni 2015:

- ▶ Ledelsestilsyn
- ▶ Administrativ it-anvendelse.

For en nærmere beskrivelse af anbefalingerne henvises til de anførte afsnit.

3.2 Region Midtjyllands overholdelse af budgetloven

Budgetloven betyder, at regionerne bliver økonomisk sanktioneret, hvis regionernes samlede regnskabsmæssige nettoudgifter overstiger de vedtagne budgetter for nettodriftsudgifter for henholdsvis Sundhedsområdet og Regional Udvikling.

Af årsrapporten side 32 fremgår, at Regionens nettodriftsudgifter ekskl. andel af renter for 2015 på Sundhedsområdet har udgjort 22.378 mio. kr. mod korrigeret budget for 2015 på 22.382 mio. kr., opgjort i overensstemmelse med økonomiaftalen.

Regionen har således overholdt økonomiaftalen og budgetloven på Sundhedsområdet. Tilsvarende har Regionen overholdt økonomiaftalen og budgetloven vedrørende Regional Udvikling, hvor de realiserede driftsudgifter for 2015 før renter udgør 614,1 mio. kr. mod korrigeret budget på 614,2 mio. kr.

3.3 Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier

De samlede projektudgifter pr. 31. december 2015 til Regionens tre kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier kan specificeres således (PL 2015):

mia. kr.	Tilsagns- ramme	Projekt- udgifter
Det Nye Universitetshospital, Skejby	7,1	4,9
Om- og tilbygning af Regionshospitalet Viborg	1,3	0,5
Det Nye Hospital i Vest, Gødstrup	3,5	0,8
	<u>11,9</u>	<u>6,2</u>

De kvalitetsfondsfinansierede projekter er et revisionsmæssigt fokusområde vurderet både ud fra væsentlighed og risiko.

Som led i vores løbende revision i 2015 har vi foretaget en overordnet vurdering af procedurer vedrørende Regionens kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier omfattende blandt andet projektstyring, økonomi- og risikostyring samt rapportering. Vi har bl.a. vurderet overholdelse og ajourføring af styringsmanual, rapportering til Regionsrådet m.m.

Vi har ligeledes påset, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af projekternes forbrug, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, indgåede aftaler m.v. Herudover har vi stikprøvet efterprøvet, om udgifterne er registreret på de enkelte delprojekter og vedrører de respektive projekter.

Det er fortsat vores vurdering, at Regionsrådet bliver orienteret om og involveret i væsentlige udfordringer/afvigelser i de respektive projekter.

Til brug for Sundheds- og Ældreministeriet opfølgning på kvalitetsfondsfinansierede byggerier er der til Regionsrådet afgivet kvartalsrapporter, som vi har forsynet med revisorerklæringer.

Vi har efterfølgende sammenfattet en række væsentlige forhold pr. 31. marts 2016 for DNU-projektet, DNV-projektet og for om- og tilbygningsprojektet Regionshospitalet Viborg.

3.3.1 Væsentlige forhold i projekterne

Alle tre kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier har i 2015 og i første kvartal 2016 været økonomisk og tidsmæssigt udfordret.

DNU – projektet

Projektet er fortsat påvirket af økonomiske udfordringer og af, at flere delprojekter, herunder planlagte etaper for udflytninger, er forsinkede i forhold til oprindelig tidsplan.

I DNU projektet skelnes mellem de centrale og decentrale reserver. De decentrale reserver er indeholdt i de enkelte delprojekters budgetter med 5% af håndværkerudgifter.

En række delprojekter nærmer sig afslutningen, men der er udfordringer i afleveringsprocessen. Ingen af de store delprojekter (Nord 1, Nord 2, Nord 3, Nord 4 og Syd 1) er endnu overdraget til Teknisk afdeling, Aarhus Universitetshospital, hvilket skyldes væsentlige mangler, udskudte arbejder og tvister. Der arbejdes løbende på at udarbejde realistiske tidsplaner for færdiggørelse af de enkelte delprojekter.

Herudover har der været fremsat mange ekstrakrav fra entreprenørerne i de enkelte delprojekter (Nord 2, Nord 3, Nord 4, Syd 2), og det har vist sig, at disse ikke kan håndteres uden træk på de centrale reserver. Der er således efter første kvartal 2016 opgjort behov for et træk på 57 mio. kr. (indeks 120,5), hvorefter de centrale reserver udgør 61 mio. kr. (indeks 120,5). Med henblik på at kunne opfylde kravet på de 100 mio. kr. indtil ibrugtagning af Nord 1, vil der som omtalt i kvartalsrapporten for første kvartal 2016 blive stillet forslag om besparelser på medicoteknisk udstyr på 26 mio. kr. og indløsning af det resterende emne fra besparelser- og prioriteringskataloget – administrationsbygning – på 24 mio. kr. i alt 50 mio. kr. De centrale reserver udgør herefter 111 mio. kr.

Risikoen på PL-reguleringen (forskel mellem anlægspriser og lønindeks og byggeomkostningsindeks) er ved udgangen af første kvartal 2016 opgjort til en underdækning på 57 mio. kr. (indeks 120,5)

De resterende centrale reserver udgør herefter 54 mio. kr. til dækning af uforudsete udgifter i resten af projektets løbetid.

DNU-projektafdelingen har estimeret det fremtidige behov for reservetræk i resten af projektets løbetid baseret på projektets historik til 43 mio. kr. Der henvises til omtalen heraf i kvartalsrapporten for første kvartal 2016.

Der vil være en generel usikkerhed vedrørende prognosen på såvel de kendte risici på 57 mio. kr. som prognosen for fremtidig behov for reservetræk på 43 mio. kr. og en relativ stor usikkerhed knyttet til den økonomiske konsekvens af PL-reguleringen. Hertil kommer, at handlemuligheder og muligheder for budgetbesparelser i de enkelte delprojekter vil være begrænsede, som følge af at projekterne er langt i udførelsesfasen.

DNV – projektet

Efter at en række licitationer væsentligt oversteg budgetterne, har der gennem 2015 været arbejdet med tilpasninger i budgettet. Tilpasningerne har bl.a. omfattet flytninger mellem etape 1 og etape 3 og flytning af patologisk afdeling til Hospitalsenhed Midt. Det er endvidere besluttet at bibeholde strålebehandling på det eksisterende hospital i Herning og dermed udtage denne af Kvalitetsfondsprojektet for derved at tilføre midler til de centrale reserver. Samtidig er det besluttet at udskyde indflytningen til 2019/2020.

Som følge af budgetoverskridelser blev det endvidere besluttet at annullere igangsatte udbud med henblik på senere genudbud. I forbindelse med genudbud i juni/juli 2016 er der ændret udbudsstrategi for aptering og installationsentrepriserne, og seks delprojekter er samlet til to delprojekter. Der pågår inden licitationerne en ekstern kontrolberegning af anlægsbudgettet for de udbudte områder i Etape 1 med henblik på at opnå en bedre sikkerhed for, at budgettet er realistisk.

Ved de nævnte tilpasninger i budgettet er såvel reserverne i delprojekterne som de centrale reserver forøget. De centrale reserver vil herefter kunne dække det aktuelle behov til PL-reguleringen (forskel mellem anlægspris og lønindeks og byggeomkostningsindeks) og ekstra reserver til brug for delprojekterne.

RHV – projektet

Projektet er økonomisk udfordret som følge af stigninger i uforudsete udgifter, herunder øgede udgifter til rådgivere. Som følge af, at licitationsresultatet i 2015 på Akutcentret væsentligt oversteg budgettet, er der allerede indarbejdet en række besparelser i projektet. Det er dog Regionens vurdering, at projektets reserver ikke er tilstrækkelige til at håndtere de økonomiske udfordringer, efter at justeringsreserven er anvendt til rådgiverudgifter, nødvendig tredjeparts kontrol m.v.

Regionsrådet har derfor besluttet, at helipad'en og ejendommen Toldbodgade 12 (tidligere sygeplejeskole) udtages af kvalitetsfondsprojektet.

Ved de nævnte tilpasninger er både reserverne i delprojekterne og de centrale reserver forøget.

Sammenfattende om den udførte revision af kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger. Vores erklæringer på kvartalsrapporter i 2015 er afgivet uden forbehold, men med supplerende oplysninger, hvor vi henleder opmærksomheden på udvalgte væsentlige forhold, herunder om økonomiske og tidsmæssige udfordringer i projekterne.

Revisionen for 2015 har givet anledning til følgende anbefaling:

Anbefaling

De tre projekter er både gennem 2015 og primo 2016 påvirket af økonomiske udfordringer og af, at flere delprojekter er forsinkede i forhold til tidsplanen. Det har derfor været nødvendigt med reduktioner og andre tilpasninger af projekterne, og der arbejdes fortsat på at finde løsninger til dækning af både aktuelle og forventede krav, herunder risici på PL-reguleringer.

Vi anbefaler, at der fastholdes et stærkt fokus på at skabe og bevare et pålideligt overblik over projekternes økonomi og fremdrift, herunder realistiske forventninger til fremtidige krav og uforudsete begivenheder, således at der til den resterende gennemførelse og afslutning af projekterne i videst muligt omfang sikres en sammenhæng mellem de økonomiske træk til projekterne og de tilgængelige tilsagnsrammer over hele perioden.

3.4 Forvaltningsrevision

Det overordnede mål med forvaltningsrevisionen er at vurdere, hvorvidt der ved forvaltningen af Regionens midler er taget skyldigt økonomisk hensyn i bred forstand.

3.4.1 Løbende forvaltningsrevision

Som en integreret del af den finansielle revision har vi løbende vurderet, hvorvidt udførelsen af Regionsrådets og forretningsudvalgets beslutninger samt den øvrige forvaltning af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde.

En væsentlig forudsætning for en økonomisk forsvarlig forvaltning er, at Regionen har implementeret hensigtsmæssige administrative forretningsgange og kontrolprocesser, der matcher de specifikke forhold, som gælder for Regionen.

Den løbende forvaltningsrevision i 2015 har omfattet vurdering og opfølgning på de af Region Midtjylland implementerede administrative forretningsgange og kontrolprocesser.

Vores løbende forvaltningsrevision i 2015 har blandt andet omfattet vurdering af:

- ▶ Økonomiopfølgning og -rapportering, herunder vurdering af forretningsgange, interne kontroller og rapportering vedrørende bevillingskontroller
- ▶ Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier
- ▶ Registrerede aktiviteter på sundhedsområdet sammenholdt med tilsvarende aktiviteter for 2014
- ▶ Udnyttelsesgraden af Regionens institutionstilbud
- ▶ Registrering og kvalitetssikring af aktivitetsdata på sundhedsområdet
- ▶ Indgåelse og overholdelse af betalingsaftaler med kommuner vedrørende anvendelse af institutionstilbud på social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Forretningsgange vedrørende placering af likvide beholdninger, herunder efterlevelse af finansiell politik i relation til anvendelse af finansielle instrumenter
- ▶ Forretningsgang for systemmæssig sikring af udnyttelse af kredittider i forbindelse med betaling af kreditorer
- ▶ Afsluttede anlægsinvesteringer > 10 mio. kr. og deres overensstemmelse med bevillinger
- ▶ Forretningsgang for opfølgning på inddrivelse af tilgodehavender
- ▶ Arbejde udført af Intern Kontrol, herunder opfølgning på kontroller vedrørende udgifter til rejse og repræsentation m.v.

Sammenfattende om den løbende forvaltningsrevision

Den løbende forvaltningsrevision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

I henhold til Regionens kasse- og regnskabsregulativ skal den interne kontrolfunktion under Koncernøkonomi udføre en række tilsynsopgaver med kontrollerne i de centrale og decentrale enheder. Tilsynsopgaverne omfatter bl.a. tilsynsbesøg med henblik på at kontrollere, at enhederne lever op til administrative instrukser m.v. Rapportering om det udførte tilsyn forelægges årligt direktionen.

Intern Kontrol har i 2015 gennemført kontroller for at efterse, at der ikke er sket væsentlige brud på forretningsgange i forhold til Regionens retningslinjer. Dette har bl.a. omfattet gennemgang af udgiftsbilag m.v. for perioden 1. januar 2014 – 28. februar 2015. Endvidere har Intern Kontrol foretaget gennemgang af udbetalinger i 2015 til medarbejdere med særlige rettigheder i centrale administrative it-systemer.

For 2015 har Intern Kontrol nedprioriteret sine tilsyn med decentrale enheder. Der er i 2015 udført ét decentralt tilsyn, som har givet anledning til en kritisk bemærkning vedrørende beboermidler.

Efter det oplyste vil Intern Kontrols årlige rapportering fremover foreligge forud for Regionens fremlæggelse af årsregnskabet til Regionsrådets godkendelse.

3.4.2 Juridisk-kritisk revision

Det overordnede formål med juridisk-kritisk revision er at vurdere lovmedholdeligheden i bred forstand.

Den juridisk-kritiske revision har taget udgangspunkt i Regionens generelle kontrolmiljø og organisatoriske kompetencer på de forskellige områder.

Som en integreret del af revisionen har vi blandt andet vurderet, hvorvidt Regionsrådets beslutninger vedrørende økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med lovgivningen og sædvanlig praksis.

Den juridisk-kritiske revision i 2015 har bl.a. omfattet en vurdering af:

- ▶ Overholdelse af bevillinger og afgrænsning af tilladte aktiviteter, herunder en analyse af, hvorvidt der på de fastlagte bevillingsniveauer har været afholdt beløb udover de meddelte bevillinger, jf. afsnit 6.2.4
- ▶ Regionens fortsatte aktiebesiddelser, som i lighed med tidligere år ikke er tilladt ifølge "lov om regioner". Region Midtjylland er opmærksom herpå og arbejder løbende på at afhænde aktiebesiddelserne
- ▶ Udbetaling af lønninger og vederlag til Regionsrådet og direktionen og overensstemmelse med reglerne herfor
- ▶ Lånoptagelse, herunder hvorvidt der foreligger godkendelse fra Social- og Indenrigsministeriet for optagelse af nye lån, samt at der foreligger opgørelser over forbrug inden for hver af de respektive godkendelser, jf. afsnit 6.4
- ▶ Anbringelsesregler, herunder løbende overholdelse af kassekreditreglen, jf. afsnit 6.4
- ▶ Korrekt placering af direkte henførbare udgifter og indtægter i de tre finansieringskredsløb, samt fordeling af fællesudgifter og renter til de 3 finansieringskredsløb, jf. afsnit 6.2.1
- ▶ Moms- og afgifter og håndtering i overensstemmelse med reglerne herfor.

Sammenfattende om den juridiske-kritiske revision

Den juridisk-kritiske revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

Regionen har vedrørende de seneste år tilpasset sine moms- og energiafgiftsmæssige registreringer over for SKAT og har i forbindelse hermed opnået tilbagebetaling af energiafgifter.

De gennemførte tilpasninger betyder forskydninger i afregning af moms mellem SKAT og Social- og Indenrigsministeriet. Region Midtjylland er i gang med at opgøre omfanget heraf og vil foretage regulering over for SKAT og Social- og Indenrigsministeriet.

Vi har derfor afgivet erklæring med forbehold til Social- og Indenrigsministeriet vedrørende Regionens opgørelse af momsrefusion for 2015. I vores erklæring har vi anført, at reguleringen af moms over for SKAT for 2015 og den modsatrettede regulering af momsrefusion over for Social- og Indenrigsministeriet ikke vurderes at have økonomisk betydning for Region Midtjylland eller Staten.

3.4.3 Udvidet forvaltningsrevision

I Region Midtjyllands revisionsregulativ er det forudsat, at der kan udføres udvidet forvaltningsrevision, som er planlagte målrettede undersøgelser af områder og forhold, som har væsentlig økonomisk betydning.

Vi har i 2015 afsluttet en forvaltningsrevisionsopgave omfattende en facility managementsanalyse af Region Midtjyllands ejendomsdriftsenheder.

Med udgangspunkt i analysen er identificeret forbedringsmuligheder og anbefalinger samt en implementeringsplan for anbefalingerne. Kortlægningen og analysen er afgrænset til Regionens akuthospitaler, psykiatrien og to regionshuse.

Vi har endvidere i 2015 afsluttet forvaltningsrevisionsopgave om analyse af udfordringer og potentialer på hjælpemiddelområdet. Baggrunden for opgaven, der er gennemført i samarbejde med Regionen og udvalgte kommuner i Vestklyngen, er, at både Hospitalsenhed Vest og kommuner oplever en række udfordringer for såvel borgere som medarbejdere på hjælpemiddelområdet. Disse udfordringer omfatter bl.a. en lovgivningsmæssig kompleksitet i, at området dækkes af forskellige lovgivninger og cirkulærer med hver sit fokus.

4 Revision af årsregnskabet for 2015

4.1 Risikovurdering

Med henblik på at opdatere vores forståelse af Region Midtjylland og dens omgivelser samt vurdere risici for væsentlige fejl i forvaltningen og regnskabsaflæggelsen har vi ajourført vores informationer om og beskrivelser af Regionen, herunder:

- ▶ Mål, strategier samt ledelses- og styringsgrundlag
- ▶ Økonomisk og likviditetsmæssig status
- ▶ Organisation, herunder ledelsesovervågning, funktionsadskillelse, kompetencefordeling og retningslinjer på væsentlige områder
- ▶ Forretningsgange og interne kontroller
- ▶ Regnskabssystemer m.v. og den anvendte regnskabspraksis
- ▶ It-anvendelsen.

Som revisorer har vi pligt til med professionel skepsis at overveje muligheden for besvigelser og fejl ved revisionen af årsregnskabet. Revisionen tilrettelægges derfor bl.a. med henblik på at afdække væsentlige fejl som følge af besvigelser. Forekommer der besvigelser, er der forøget risiko for, at årsregnskabet indeholder væsentlig fejlinformation, idet besvigelser sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult.

4.2 Revisionsstrategi og -plan

Vi har fastlagt den overordnede revisionsstrategi og -plan for 2015 på baggrund af Regionens revisionsregulativ og baseret på en vurdering af risici for væsentlige fejl og mangler i årsregnskabet.

4.2.1 Revisionsstrategi

Revisionsstrategien fastlægger overordnet revisionens omfang, tidsmæssige placering og retning. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte økonomiske og administrative områder af betydning for årsregnskabet.

Med henblik på at udføre en effektiv revision har vi valgt at basere hovedvægten af vores revision på *kontrolbaseret revision*, hvor vi vurderer og ved stikprøver tester de af ledelsen etablerede registreringssystemer, forretningsgange og interne kontroller samt deres sammenhæng til regnskabsposter, noter og øvrige krævede oplysninger m.v.

Herudover er der i fornødent omfang foretaget *substansbaseret revision*, hvor vi tester poster i resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse, noter og andre krævede oplysninger m.v. til eksternt og anden dokumentation samt udfører regnskabsanalytisk revision.

4.2.2 Revisionsplan

På baggrund af den overordnede revisionsstrategi har vi udarbejdet en revisionsplan med henblik på effektivt at reducere revisionsrisikoen til et acceptabelt lavt niveau. I revisionsplanen er arten, den tidsmæssige placering og omfanget af den revision, der planlægges udført, fastlagt.

Ved udførelsen af revisionen foretager vi løbende en vurdering af, om udførelsen af Regionsrådets og forretningsudvalgets beslutninger og den øvrige forvaltning af Region Midtjyllands anliggender er varetaget på en økonomisk forsvarlig måde. Endvidere omfatter den løbende forvaltningsrevision en vurdering af de implementerede administrative forretningsgange og kontrolprocesser.

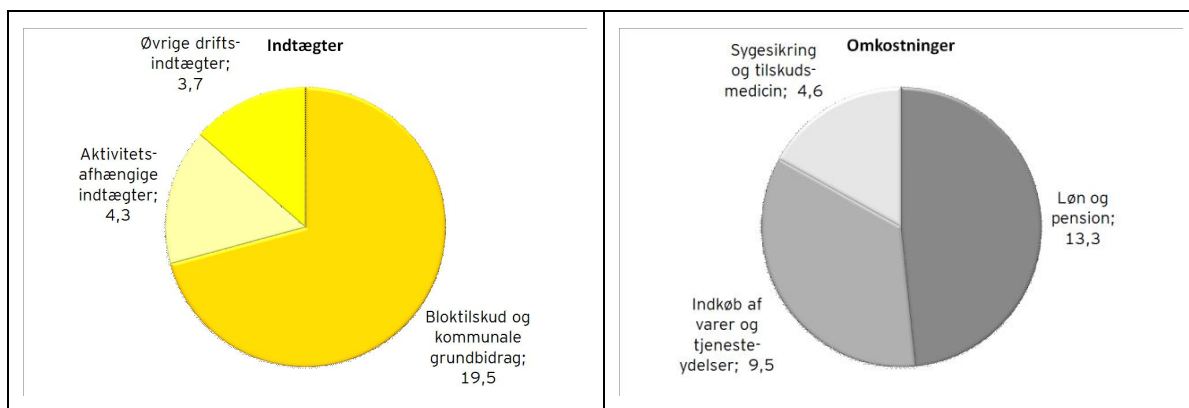
5 Den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller m.v.

Revisionen har til formål at undersøge og vurdere, om Regionens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt.

Formålet er at påse, hvorvidt der forefindes korrekte, valide og rettidige regnskabsregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen, samt om der udvises det fornødne økonomiske rationale, det vil sige, at der ved forvaltningen er foretaget skyldigt økonomisk hensyn i bred forstand.

Revisionen har været rettet imod forretningsgange og interne kontroller, hvor der er en risiko for væsentlige fejl og mangler i årsrapporten.

Regionens væsentligste indtægter og omkostninger opgjort i mia. kr. kan, jf. årsrapporten for 2015, illustreres således (mia. kr.):

Vores revision har fokuseret på undersøgelse og vurdering af forretningsgange og interne kontroller inden for følgende udvalgte betalingsstrømme og tværgående nøgleprocesser:

- ▶ Proces for udarbejdelse af økonomirapportering
- ▶ Proces for administration af medarbejdere, beregning af løn, pension m.v.
- ▶ Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger
- ▶ Balancen, herunder ledelsestilsyn
- ▶ Kommunale takstbetalinger vedrørende social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Aktivitet på regionshospitaler
- ▶ Nære sundhedstilbud (sygesikring og tilskudsmedicin)
- ▶ Administrativ it-anvendelse.

Vores revision af forretningsgange og interne kontroller understøtter, at de af ledelsen etablerede væsentlige forretningsgange og interne kontroller samt regnskabs- og informationssystemer som helhed giver et forsvarligt grundlag for udarbejdelse af årsregnskabet.

Efterfølgende er redegjort yderligere for den gennemførte revision af forretningsgange og interne kontroller.

5.1 Regnskabsudarbejdelse

Ved revisionen af årsregnskabet for 2015 har vi påset, at resultatopgørelse og balance er i overensstemmelse med bogføringen.

Vi har endvidere påset, at de indeholdte regnskabstal for 2015, som indgår i regnskabsrapporteringen for de enkelte regionshospitaler og institutioner m.v., er i overensstemmelse med årsrapporten for 2015.

I regnskabsrapporterne har regionshospitalerne og institutionerne redegjort for væsentlige afvigelser mellem det realiserede resultat og det korrigerede budget for 2015. Vi har foretaget en vurdering af disse redegørelser og påset, at de fremgår rigtigt i årsberetningen for 2015.

5.2 Social området

5.2.1 Opkrævning hos kommuner for anvendelse af institutionspladser m.v.

Kommunernes betaling for anvendelse af Regionens institutionstilbud m.m. udgør i regnskabsåret 2015 i alt 1.140,5 mio. kr. mod 1.122,5 mio. kr. i 2014.

Vi har foretaget revision af forretningsgange og interne kontroller omkring opkrævning for kommunernes anvendelse af Regionens udbud af institutionspladser på det sociale område.

Revisionen har omfattet en vurdering af de centralt etablerede forretningsgange og interne kontroller omkring faktureringen af takster for kommunernes anvendelse af Regionens institutionstilbud m.m., herunder udarbejdelsen af belægningsstatistikker. Revisionen har endvidere omfattet en vurdering af, hvorvidt opkrævningen sker rettidigt.

Indtægterne opkræves i henhold til rammeaftalen med kommunerne. Opkrævning sker centralt via et afregningssystem på baggrund af institutionernes indberetninger om kommunernes anvendelse af institutionspladser m.m.

I forbindelse med den afsluttende revision af årsregnskabet har vi påset, at der er sammenhæng mellem de ifølge afregningssystemet foretagne opkrævninger og de i årsregnskabet indgåede beløb.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.3 Regional Udvikling

Det omkostningsbaserede resultat for Regional Udvikling for 2015 udgør et underskud på 180,3 mio. kr.

Vi har efterfølgende sammenfattet enkelte væsentlige forhold, der har haft indvirkning på årets resultat og egenkapital pr. 31. december 2015.

Regionen har siden 2007 finansieret jernbanedriften af Odderbanen, som varetages af Midtjyske Jernbaner. Midttrafik er hovedaktionær i Midtjyske Jernbaner.

I 2008 godkendte Regionsrådet investeringer til spormodernisering af Odderbanen. Midttrafik ydede anlægstilskud til spormoderniseringen til Midtjyske Jernbaner. Anlægstilskuddet blev finansieret via lån fra Regionen.

I forbindelse med etableringen af Aarhus Letbane blev det aftalt mellem Region Midtjylland, Aarhus Kommune og Staten, at Odderbanens infrastruktur stilles til rådighed for Aarhus Letbane.

Midtjyske Jernbaner har overdraget Odderbanens infrastruktur vederlagsfrit til Aarhus Letbane, svarende til den vurderede markedsværdi. Med overdragelsen bortfalder grundlaget derfor for Regionens tilgodehavende/udlån til Midttrafik på 169 mio. kr., der er nedskrevet til nul og omkostningsført i 2015.

I foråret 2015 vedtog Folketinget en ændring af loven om Aarhus Letbane, som betyder, at Staten er trådt ud af anlægsselskabet. Anlægsselskabet er desuden blevet sammenlagt med Aarhus Letbane Drift selskabet. Aarhus Letbane ejes nu af Regionen og Aarhus Kommune.

Årets ordinære kapitalindskud i Aarhus Letbane har i 2015 udgjort i alt 17,2 mio. kr., der i overensstemmelse med Regionens anvendte regnskabspraksis er omkostningsført.

Ovennævnte forhold har medvirket til, at egenkapitalen pr. 31. december 2015 er negativ med 237,2 mio. kr. Der er indgået aftale og udarbejdet plan om afvikling af den væsentligste del af den negative egenkapital.

Pr. 31. december 2015 udgør de hensatte forpligtelser i Regional Udvikling vedrørende tidligere meddelte projektilsagn indenfor erhvervsudvikling, uddannelse og kultur, der endnu ikke er udbetalt, 223,2 mio. kr. (2014: 208,1 mio. kr.).

Udover den revision der udføres på tværs af Regionens driftsenheder af lønninger, indkøb af varer og tjenesteydelser, it-anvendelse, administration omkring balancekonti m.m., har vi som led i vores revision foretaget en overordnet gennemgang af procedurerne for budgetopfølgning m.v.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.4 Løn og pensioner

Regionens udgifter til løn og pensioner udgør 13.258 mio. kr. (13,0 mia. kr. i 2014) på årsbasis. Antallet af medarbejdere i Regionen udgjorde i 2015 ca. 26.700 årsværk (26.800 i 2014). Den gennemsnitlige lønudgift pr. medarbejder (årsværk) er således steget fra 487 t.kr. til 498 t.kr., svarende til 2,2 %, fra 2014 til 2015.

Lønadministration sker ved Regionens 7 lønkontorer, som varetager lønberegning og udbetaling vedrørende medarbejdere tilknyttet det pågældende område. Systemmæssigt benytter Regionens lønsystemet Silkeborg Data.

Vores revision af lønområdet hos Regionens lønkontorer har omfattet forretningsgange og interne kontroller med fokus på forretningsgange og kontroller i forbindelse med ansættelse og fratrædelse af medarbejdere, udbetaling af vederlag til regionsrådsmedlemmer, aflønning af direktion, ydelser til medarbejdere ansat på lønkontorerne samt revision af nettolønudbetalinger udover et fastsat niveau. Herudover har vores revision omfattet indberetning af variable lønydelser, sygdom, barsel m.v. samt hjemtagelse af dagpengerefusioner.

Ved revisionen af årsregnskabet for 2015 har vi foretaget en gennemgang og vurdering af kontrolprocedurer rettet mod medarbejdere ansat på lønkontorer med indberetningsadgang til lønsystemet, samt stikprøvevist foretaget gennemgang af de til SKAT indberettede oplysninger om A-indkomst, arbejdsmarkedsbidrag og A-skat m.m.

Ved revisionen af forretningsgange og interne kontrolprocedurer har vi konstateret, at de kontrollister, som leveres af Silkeborg Data, vedrørende udbetaling af variable ydelser, ikke har omfattet variable ydelser for perioden september-december 2015, samt at denne mangel i kontrollisterne ikke har været konstateret ved de udførte ledelsestilsyn på flere lønkontorer i regionshusene og regionshospitalerne. Enkelte hospitaler har dog udført kompenserende kontroller for manglerne i kontrollisterne.

Endvidere har vi på enkelte enheder konstateret, at afstemninger og ledelsestilsyn ikke var udført og dokumenteret i overensstemmelse med gældende instrukser herfor.

Endelig har vi konstateret, at der ikke periodisk foretages en gennemgang og kontrol af oprettede brugere og deres autorisationer i systemer, der anvendes til beregning og indberetning af løn og pensioner m.v.

Vores revision har omfattet gennemgang af Regionens behandling af oversigt over medarbejdere med de højeste lønninger i Regionen. Ledelsen har indhentet redegørelse for aflønning af udvalgte medarbejdere i Regionspsykiatrien Vest, som havde en aflønning betydelig over gennemsnittet. På baggrund af denne redegørelse, hvorefter enkelte medarbejdere efter Regionens vurdering har fået udbetalinger, der er fejlagtige eller uhjemlede, har Regionens iværksat tiltag til afklaring af forholdet.

Rigsrevisionen har den 27. april 2016 anmeldt besøg hos Regionens med henblik på lønrevision. Formålet med lønrevisionen er at vurdere, om chefers løn- og ansættelsesvilkår lever op til gældende love og regler på området. Formålet er videre at vurdere, om forretningsgange og interne kontroller for nyan sættelser i regionshuset understøtter, at medarbejderne får korrekt løn, og at dispositionerne foretages i overensstemmelse med reglerne på området. Rigsrevisionens lønrevision vil omfatte nyan sættelser i perioden 1. januar 2015 – 31. marts 2016.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

Revisionen har givet anledning til følgende anbefaling:

Anbefaling

Vi anbefaler, at det tilsikres, at der sker udførelse af kontrolprocedurer i henhold til "Overordnede retningslinjer for forretningsgangsbeskrivelser og kontrolforanstaltninger på lønområdet", rettet mod medarbejdere med mulighed for at foretage indberetning af variable ydelser, herunder egenindberetning samt kontrolprocedurer vedrørende godkendelse af udbetalt løn.

Vi anbefaler desuden, at kontrolprocedurer vedrørende nettolønsudbetalinger erstattes af bruttolønsudbetalinger over et fastsat niveau.

Vi anbefaler endvidere, at der periodisk foretages en gennemgang og kontrol af oprettede brugere og deres autorisationer i systemer, der anvendes til beregning og indberetning af løn og pensioner m.v.

5.5 Praksisområdet og tilskudsmedicin

Området har i 2015 administreret ydelser for i alt 4.627 mio. kr. (2014: 4,5 mia. kr.). Beløbet fordeles med 3.286 mio. kr. til praksisområdet og 1.341 mio. kr. til medicinområdet.

Områdets administration er baseret på overenskomstmæssige ydelser, der honoreres efter fastlagte forretningsgange og anvendelse af et afregningssystem, som validerer fakturalinjer fra yderne og apotekerne.

Revisionen har omfattet gennemgang og vurdering af adgang til og procedurer ved opsætning af afregningssystemerne, samt forretningsgange i forbindelse med håndtering af data og afstemningsrutiner m.v.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.6 Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger

Vores revision har omfattet de væsentligste betalingsstrømme, som administreres i Regionens centrale økonomi- og indkøbssystemer samt i økonomisystemerne, der anvendes på hospitalsapotekerne.

Det samlede køb af varer og tjenesteydelser udgør ca. 9.524,8 mio. kr. (2014: 9,1 mia. kr.), hvoraf hospitalsapotekernes andel udgør ca. 1.815,0 mio. kr. (2014: 1,7 mia. kr.).

Revisionen har omfattet kontroller i forbindelse med attestation og anvisning af bilag, automatiske kontroller i de anvendte it-systemer samt kontroller, der udføres af Intern Kontrol.

Hospitalsapotekets samlede indkøb via Amgros I/S, som er ejet af regionerne, andrager ca. 1.719,3 mio. kr. (2014: 1,6 mia. kr.) Amgros I/S varetager på vegne af Regionen kontrol med indkøbspriser fra lægemiddelleverandører.

Vores revision har omfattet apotekets kontroller, herunder udførte ledelsestilsyn, gennemgang af dækningsbidragsanalyser, samt de kvartalsvist gennemførte monitoreringer, hvor apoteket overordnet vurderer og årsagsforklarer forbruget af de væsentligste lægemidler.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

5.7 Finansiell status, herunder ledelsestilsyn

I forbindelse med revisionen har vi foretaget en gennemgang af de finansielle statuskonti, der administreres på regionshusene og regionshospitalerne, hvilket i al væsentlighed afdækker det samlede finansielle statusområde i Regionens regnskab.

Som følge af det meget betydelige antal finansielle statuskonti på regionshusene og regionshospitalerne har vores fokus primært været rettet mod de lokalt etablerede ledelsestilsyn vedrørende statuskonti, suppleret med en stikprøvevis gennemgang af udvalgte afstemninger med henblik på en vurdering af afstemningernes indhold.

Gennemgangen har vist, at afstemningsprocedurer og ledelsestilsyn i al væsentlighed har fungeret som forudsat.

På enkelte enheder har vi dog konstateret, at afstemninger og ledelsestilsyn ikke var udført og dokumenteret i overensstemmelse med de gældende instrukser herfor.

Vores anbefaling fra 2014 er fortsat gældende. Vi henviser til afsnit 8.1.1 herom.

5.8 Administrativ it-anvendelse

Regionens it-systemer anvendes bl.a. til administration og registrering af økonomiske transaktioner samt til aktivitetsregistreringer, der medfører økonomiske transaktioner. Disse it-systemer anvendes til finansbogholderi, økonomistyring, bestilling og indkøb af varer og tjenesteydelser, administration af lønninger og gager til Regionens medarbejdere, afregning af honorarer til læger, speciallæger, apoteker m.fl., fakturering af aktiviteter, der udføres for andre Regioner, fakturering vedrørende kommunale takstbetalinger på social- og psykiatri-området, elektronisk behandling og anvisning af Regionens betalinger, budget- og bevillingskontrol samt ledelsesrapportering.

Regionens økonomiske registreringer samt forvaltning af Regionens økonomi er i væsentligt omfang afhængig af, at administrationen og driften af de administrative it-systemer sker på en forsvarlig og betryggende måde.

Revisionen har omfattet udvalgte generelle it-kontroller til sikring af en hensigtsmæssig og sikker drift, herunder administration af medarbejders adgang til systemer og data, styring af væsentlige ændringer til de anvendte it-systemer, overvågning samt afhjælpning af fejl og problemer, sikkerhedskopiering m.v. For systemer, hvor administration og kontroller helt eller delvist er outsourcet til eksterne leverandører, har revisionen omfattet en vurdering af foreliggende systemrevisionserklæringer.

Regionen har i 2015 fortsat arbejdet med at implementere sin informationssikkerhedshåndbog, herunder implementering af ensartede og standardiserede procedurer og kontroller, samt med etablering af beredskabsplan for alle driftskritiske systemer og processer. Implementeringen af beredskabsplanen er påbegyndt i juni 2015 og er fortsat igangværende. Dele af beredskabsplanen forventes testet i løbet af 2016. Regionen arbejder endvidere løbende på at sikre, at adgang til systemer og data, herunder for eksterne konsulenter, er i overensstemmelse med det arbejdsmæssige behov.

Revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller nye anbefalinger. Vi henviser til afsnit 8.1.2.

5.9 Forskningsprojekter

Regionen har i 2014 godkendt og implementeret nyt regulativ, som præciserer reglerne på forskningsprojektområdet.

I 2015 er der på de enkelte regionshospitaler foretaget gennemgang og vurdering af, om der på de enkelte forskningsprojekter henstår beløb, der skal overføres til den almindelige drift eller tilbagebetales til tilskudsgiveren. Gennemgangen har ikke givet anledning til, at væsentlige beløb er overført til den almindelige drift eller tilbagebetalt. Vi har i forbindelse med revisionen noteret os, at et enkelt hospital først vil foretage gennemgangen i 2016. Vi vil foretage opfølgning herpå i forbindelse med vores revision for 2016.

Efter det oplyste vil der centralt blive foretaget en tværgående undersøgelse af afholdte udgifter på regionshospitalerne indenfor forskningsprojekter, tilsvarende den i 2014 foretagne undersøgelse for 2009-2013.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6 Udført revision af årsregnskabet for 2015

6.1 Regnskabet som helhed

I henhold til Social- og Indenrigsministeriets krav til regionernes regnskabsaflæggelse, udmøntet i "Budget- og regnskabssystem for regioner", skal Region Midtjyllands årsregnskab for 2015 aflægges efter omkostningsbaserede principper.

I Region Midtjylland har den løbende økonomistyring og økonomirapportering for 2015 i lighed med tidligere været baseret på udgiftsbaserede principper.

I forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet for 2015 har Regionen udarbejdet omregningstabeller m.v. med henblik på at sikre en korrekt sammenhæng mellem bevillinger, den interne udgiftsbaserede økonomirapportering og Regionens eksterne omkostningsbaserede årsrapport.

6.1.1 Formkrav til regnskabsaflæggelse m.v.

Årsrapporten for 2015 for Region Midtjylland er udarbejdet i henhold til Social- og Indenrigsministeriets krav til regnskabsaflæggelsen. Disse krav omfatter bl.a. beskrivelse af anvendt regnskabspraksis samt anvendelse af en række obligatoriske bilag, oversigter og redegørelser.

Region Midtjyllands årsrapport for 2015 indeholder de foreskrevne bilag, oversigter og redegørelser.

6.2 Resultatopgørelsen

I det efterfølgende har vi givet enkelte kommentarer til vores revision af resultatopgørelsen for 2015. En nærmere gennemgang af årets resultat og årsager til budgetafvigelser fremgår af Regionens bemærkninger til årsrapporten, hvortil vi henviser.

6.2.1 Finansieringskredsløb

Regionens økonomi består af de tre særskilte finansieringsområder:

- ▶ Sundhedsområdet
- ▶ Drift af institutioner på social- og specialundervisningsområdet
- ▶ Regional Udvikling.

Udgifter til lønninger, køb af varer og tjenesteydelser m.m. henføres som udgangspunkt direkte til de respektive finansieringsområder. Indtægter i form af bloktilskud fra Staten, grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne samt aktivitetsbestemte tilskud fra såvel Staten som kommunerne henføres ligeledes direkte til de respektive finansieringsområder.

Vi har foretaget en gennemgang af, hvorvidt fordelingen af udgifterne til fælles formål og administration er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i Social- og Indenrigsministeriets "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Endvidere har vi påset, at fordelingen af renter er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i "Budget- og regnskabssystem for regioner", ligesom vi har påset, at den anvendte rentesats til intern forrentning er fastsat i overensstemmelse med ministeriets bestemmelser.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.2.2 Finansierings- og driftsindtægter

Finansieringsindtægter, Sundhedsområdet og Regional Udvikling

Finansieringsindtægterne er specificeret i resultatopgørelsen i årsregnskabet for 2015.

Faste tilskud og bidrag

Bloktilskud fra Staten og grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne udgør i alt 19.543 mio. kr. mod 18.721 mio. kr. i 2014, svarende til en stigning på 4,4 %.

I tilknytning til vores revision har vi påset, at disse bloktilskud og grund- og udviklingsbidrag er rigtigt modtaget og registreret for 2015.

Aktivitetsafhængige tilskud fra Staten og kommunerne

De aktivitetsbestemte tilskud fra Stat og kommuner vedrørende det somatiske område og behandlingspsykiatrien udgør i 2015 i alt 4.322,5 mio. kr. (2014: 4,4 mia. kr.). Faldet i tilskuddet skyldes primært,

at den øvre grænse for Regionens indtægter fra den aktivitetsbestemte medfinansiering fra kommunerne er reduceret med 85 mio. kr.

De aktivitetsbestemte tilskud fra Staten og kommunerne er baseret på oplysninger om aktiviteter på de enkelte hospitaler m.v. i Regionen, der er indberettet til landspatientregistret (LPR). På baggrund heraf foretager Statens Serum Institut (SSI) beregning og afregning af den kommunale medfinansiering og meraktivitet i forhold til Statens puljer.

Revisionen i forbindelse med regnskabsaflæggelsen har omfattet afstemning af de indtægtsførte aktivitetsbestemte tilskud til modtagne afregninger fra Statens Serum Institut (SSI).

Regionen har oplyst, at manglende registreringer, inkl. korrektioner af fejl, inden fristens udløb den 10. marts 2016, kan opgøres til 2,3 mio. kr. Dette skal dog ses i sammenhæng med, at Regionen har udnyttet den statslige pulje samt kommunale medfinansiering fuld ud for 2015, hvorfor det ikke har betydning for Regionens aktivitetsafhængige tilskud fra Staten og kommunerne.

Regionen vil efter det oplyste fra 2016 styrke det interne kontrolmiljø bl.a. ved at gennemføre årlige registreringsaudits.

Revisionen af området har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

Driftsindtægter, Sundhedsområdet

Driftsindtægter på Sundhedsområdet udgør 2.508,6 mio. kr. (2014: 2,3 mia. kr.).

Driftsindtægterne vedrører primært hospitalernes indtægter for levering af højt specialiserede ydelser til borgere fra andre regioner, salg af produkter og ydelser og løntilskud m.v.

Vores revision af området har bl.a. omfattet vurdering af de interne kontroller i forbindelse med afregning af de mellemregionale ydelser samt en regnskabsanalytisk gennemgang og stikprøvevis gennemgang af væsentlige posteringer.

Revisionen af området har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.2.3 Periodisering af indtægter og udgifter

Det er af væsentlig betydning for aflæggelse af et retvisende omkostningsbaseret regnskab, at der er foretaget korrekt periodisering af udgifter.

Som led i revisionen af årsrapporten for 2015 har vi foretaget en gennemgang af periodiseringen af udgifter.

Revisionen har blandt andet omfattet overordnet analyse af det omkostningsbaserede regnskab, herunder undersøgelse af baggrunden for væsentlige afvigelser mellem de realiserede og budgetterede udgifter på driftsområder, jf. korrigeret budget for 2015.

Revisionen har endvidere omfattet en gennemgang af væsentlige udgiftsbilag bogført i perioden fra 1. december 2015 til ultimo januar 2016, herunder bilag, der er overført til regnskabsåret 2016.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.2.4 Sammenholdelse af regnskab med bevillinger

Som led i vores revision af årsrapporten for 2015 har vi undersøgt, om de budgettal, der indgår i årsrapporten for 2015, er i overensstemmelse med de bevillinger, som er givet af Regionsrådet.

Dernæst har vi stikprøvevis undersøgt, om regnskabets udgifter og indtægter har hjemmel i de vedtagne bevillinger, og om de er i overensstemmelse med Regionens målsætninger, gældende love og bestemmelser samt indgåede kontrakter m.v.

Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.3 Balancen

I det efterfølgende har vi givet enkelte kommentarer vedrørende revision af balancen i årsrapport 2015.

6.3.1 Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver inkl. finansielt leasede anlægsaktiver udgør pr. 31. december 2015 16.573 mio. kr. mod 14.454 mio. kr. pr. 31. december 2014. Ændringen i værdien af de materielle anlægsaktiver kan specificeres således:

mio. kr.	2015	2014
Værdi 1. januar	14.454	12.577
Årets investeringer, netto	2.856	2.645
Årets af- og nedskrivninger	-737	-768
Værdi 31. december	16.573	14.454

I den samlede tilgang på 2.856 mio. kr. udgør investeringer i kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier 1.980 mio. kr.

I balancen indregnes anlægsinvesteringer over 100 t.kr., som har en levetid på over et år. Indregning af materielle anlægsaktiver baseres dels på anvendelse af anlægsbevillinger og dels på indberetninger fra Regionens decentrale enheder.

Som led i revisionen har vi stikprøvevis gennemgået til- og afgang samt afskrivninger, herunder påset, at indregningen er sket i overensstemmelse med Regionens regnskabspraksis.

Afholdte anlægsudgifter aktiveres løbende som igangværende arbejder. Når anlægsprojektet er afsluttet, bliver der aflagt anlægsregnskab, hvor der tages stilling til, hvor stor en del af de afholdte omkostninger, der opfylder kriterierne for aktivering og afskrivning. I det omfang anlægsudgifterne ikke vurderes at opfylde kriterierne for aktivering, kan der i lighed med tidligere år være manglende sammenfald mellem det år, hvor anlægsudgifter afholdes, og det år, hvor de omkostningsføres.

Regionen anvender et selvangivelsesprincip, hvor det er den enkelte afdeling, der er ansvarlig for projektet, som foretager bedømmelsen af, hvorvidt projektet opfylder kriterierne for aktivering og afskrivning, samt om hvorvidt projekterne fortsat er igangværende.

Regionen foretager løbende opfølgning på anlægsinvesteringer, hvor Regionens anlægsgruppe samt økonomi- og planchefer er involveret.

6.3.2 Igangværende arbejder

Regionens igangværende arbejder udgør 7.466 mio. kr., hvoraf 5.852 mio. kr. vedrører de kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier (DNU, DNV og Regionshospitalet Viborg).

I vores revisionsberetning nr. 32 af 15. juni 2015 har vi anbefalet en kritisk vurdering og stillingtagen til de igangværende projekter med henblik på at få afsluttet ibrugtagne projekter samt vurdere, hvor stor en del af de afholdte udgifter, der opfylder kriterierne for aktivering, herunder det eventuelle behov for afskrivning og eventuel straks-afskrivning.

Regionen har i 2015 yderligere forbedret styring og opfølgning på igangværende arbejder og den regnskabsmæssige værdi af de igangværende projekter, som er igangsat i tidligere år er reduceret i forhold til 2014.

Det er ledelsens opfattelse, at værdien af de materielle anlægsaktiver i al væsentlighed er opgjort i overensstemmelse med den af Regionsrådet vedtagne regnskabspraksis for Region Midtjylland. Vi kan tilslutte os den regnskabsmæssige behandling af materielle anlægsaktiver i balancen pr. 31. december 2015.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

Tidligere års anbefalinger anses for afsluttede. Vi henviser vi til afsnit 8.2.

6.3.3 Pensionsforpligtelser

Regionen har en række ydelsesbaserede pensionsordninger vedrørende tjenestemandsansatte og ansatte på tjenestemandslignende vilkår, der ikke afdækkes ved løbende indbetaling til eksterne pensionselskaber.

Pensionsforpligtelserne har i hovedposter udviklet sig således, dels i 2015 og dels i hele Regionens levetid fra 2007 til 2015:

mio. kr.	Akk.	
	2015	2007-2015
Pensionsforpligtelser 1. januar	4.511,3	2.530,0
Tilvækst, der er omkostningsført i resultatopgørelsen	63,2	770,3
Fradrag for pensioner, der er udbetalt i årets løb	-122,5	-535,2
Tilskud fra Staten til fremtidige tjenestemandsudbetalinger vedrørende ansatte ved banerne	0,0	18,1
Forøgelse af pensionsforpligtelse, der er ført på Regionens egenkapital (reduceret egenkapitalen)	319,2	1.988,0
Pensionsforpligtelse 31. december	<u>4.771,2</u>	<u>4.771,2</u>

Pensionsforpligtelsen pr. 31. december 2015 er opgjort af SB Aktuar på basis af oplysninger defineret af Regionens løn- og personaleafdeling leveret af Silkeborg Data.

Som led i vores revision af pensionsforpligtelsen har vi gennemgået SB Aktuars notat om beregning og forudsætninger for beregning af Regionens pensionsforpligtelser til tjenestemænd pr. 31. december 2015.

Dernæst har vi vurderet Regionens forretningsgang, som skal sikre rigtigheden af datagrundlag udarbejdet af Silkeborg Data.

Vi har ingen bemærkninger til SB Aktuars beregningsmodel og de anvendte værdier for diskonteringsrente og forventet lønregulering, som er i overensstemmelse med Kommunernes Landsforenings anbefalinger.

I henhold til "Budget- og regnskabssystem for regioner" skal resultatopgørelsen belastes med et omkostningstillæg på 20,3 % i forhold til lønudbetalinger til tjenestemandsansatte medarbejdere. Den resterende del af forpligtelsen føres direkte på egenkapitalen. Samlet set er der ført 1.988 mio. kr. direkte på egenkapitalen i perioden 2007 til 2015.

Det er ledelsens opfattelse, at pensionsforpligtelserne er opgjort i overensstemmelse med Regionens regnskabspraksis på området, baseret på en pensionsalder på 62 år. Vi kan tilslutte os den regnskabsmæssige værdiansættelse, og revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.4 Gældsforpligtelser

6.4.1 Årets lånoptagelse

Region Midtjyllands netto-lånoptagelse udgør 775 mio. kr. i 2015 og sammensætter sig af lånoptagelse på i alt 1.119,5 mio. kr. og afdrag på 344,3 mio. kr. Af den samlede lånoptagelse vedrører 641,5 mio. kr. lån vedrørende kvalitetsfondsprojekter.

Vi har påset, at der foreligger godkendelser fra Social- og Indenrigsministeriet til lånoptagelsen, ligesom vi har påset, at lånoptagelsen er anvendt til de meddelte formål.

I forbindelse med vores revision har vi endvidere påset, at Regionen har overholdt den særlige kassekreditregel, jf. lånebekendtgørelsen.

Som det er anført i årsrapporten for 2015, side 37, er den gennemsnitlige likviditet pr. indbygger opgjort til 1.010 kr., hvilket overstiger 1.000 kr., som er grænsen for, hvornår en region – ifølge budgetloven – skønnes at have alvorlige økonomiske vanskeligheder. Regionens likviditet er forbedret i 2016, jf. "Regionsoverblik pr. 31. marts 2016", hvor Regionen har opgjort likviditeten til 1.084 kr. pr indbygger.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

6.4.2 Formue- og gældspleje

Den finansielle politik for Region Midtjylland er godkendt af Regionsrådet den 23. september 2009. Det fremgår af den finansielle politik, at andelen af fastforrentede lån skal udgøre mellem 25 % og 75 %, mens de resterende lån skal optages med variabel rente. Rammen for gældsplejen giver også Region Midtjylland mulighed for at benytte sig af finansielle instrumenter bl.a. swap-aftaler, REPO-forretninger og terminsforretninger.

Det fremgår dernæst, at der i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet for Regionen skal ske afrapportering til Regionsrådet om Regionens finansielle status.

Regionen har indgået gældsplejeaftale med Jyske Bank og Danske Capital, hvorefter Jyske Bank og Danske Capital ved handel med finansielle instrumenter bidrager til optimering af Regionens finansieringsomkostninger m.v.

Pr. 31. december 2015 udgør den langfristede gæld ekskl. leasingforpligtelse 5.461,9 mio. kr. Tages der højde for indgåede renteswaps, udgør den fast forrentede del 44 % af den langfristede gæld. I gældsforpligtelserne indgår 77 mio. kr. vedrørende den negative markedsværdi pr. 31. december 2015 af Regionens swapaftaler, jf. også årsregnskabs note 2.

6.4.3 Registrering af garantistillelser i forbindelse med anlægsarbejder

Region Midtjylland modtager i forbindelse med diverse anlægsarbejder garantier fra leverandører, der typisk udgør 15 % af den samlede entreprisum. Regionen registrerer disse garantistillelser, der ultimo 2015 udgør 956,0 mio. kr., efter et bruttoprincip, således at beløbet er registreret på både aktiv- og passivside, hvilket har medført, at Regionens samlede balancesum er forøget med 956,0 mio. kr. Vi foreslår, at Regionen fremover sikrer, at disse registreringer ikke påvirker balancesummen.

Registreringerne har ikke indflydelse på Regionens resultat eller egenkapital.

6.5 Egenkapital

Regionens egenkapital udgør 4.981,9 mio. kr. pr. 31. december 2015 mod 3.868,6 mio. kr. pr. 31. december 2014.

Regionens egenkapital har i hovedposter udviklet sig således i regnskabsåret 2015:

mio. kr.	2015	2014
Egenkapital 1. januar	3.868,6	2.744,2
Årets resultat vedrørende Sundhed og Regional Udvikling	175,5	13,4
Modtagne donationer m.m. (inkl. tilskud fra Kvalitetsfonden)	1.310,6	1.272,3
Øget hensættelse til pensionsforpligtelser	-319,2	-64,8
Korrektion vedrørende dobbeltregistrering af aktiver 2013	0	-60,1
Øvrige	-53,6	-36,4
Egenkapital 31. december	<u>4.981,9</u>	<u>3.868,6</u>

Vi har som led i revisionen stikprøvevis påset, at de foretagne reguleringer direkte på egenkapitalen er foretaget i overensstemmelse med "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Ved donationer, herunder Statens tilskud til kvalitetsfondsstøttede sygehusprojekter, der anvendes til hel eller delvis finansiering af aktiver, skal aktivet indregnes til kostpris. Donationen indregnes under Regionens egenkapital.

Regionen har igennem de seneste år opnået et akkumuleret resultat for Social- og Specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) på 31,6 mio. kr. Dette beløb indgår ikke i opgørelse af egenkapitalen, idet området er fuldt finansieret af Regionens kommuner, og et akkumuleret overskud bliver udlignet via takstreguleringer i de efterfølgende år.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

7 Ledelsesberetning

I tilknytning til revisionen af årsregnskabet har vi gennemlæst ledelsesberetningen og:

- ▶ sammenholdt oplysningerne heri med oplysningerne i årsregnskabet
- ▶ sammenholdt oplysningerne heri med den viden og de forhold, vi er blevet bekendt med i forbindelse med vores revision
- ▶ ud fra vores viden om "Budget- og regnskabssystem for regioner" taget stilling til, om der er fejl eller mangler i ledelsesberetningen.

Vi har ikke foretaget nye, særskilte arbejdshandlinger i forbindelse med vores udtalelse om ledelsesberetningen.

Det udførte arbejde har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

8 Opfølgning på tidligere rapporterede anbefalinger

Som afslutning af revisionen af Region Midtjylland for 2015 er der efterfølgende redegjort for tidligere afgivne anbefalinger, jf. revisionsberetning nr. 32 af 15. juni 2015.

8.1 Tidligere afgivne anbefalinger - fortsat gældende

8.1.1 Ledelsestilsyn

I vores revisionsberetning nr. 32 af 15. juni 2015 anbefalede vi, at Regionen sikrer opretholdelse af, at afstemningsprocedurer og ledelsestilsyn udføres og dokumenteres rettidigt i overensstemmelse med gældende instrukser.

Anbefalingen er fortsat gældende.

8.1.2 Administrativ it-anvendelse

I vores revisionsberetning nr. 30 af 15. august 2014 har vi anbefalet styrkelse af den fysiske og logiske adgang til centrale it-systemer, servere m.v., begrænsning af anvendelsen af anonyme bruger-profiler med privilegerede rettigheder, herunder logning og monitorering af anvendelse af prioriterede rettigheder i it-systemerne, samt styrkelse af kontrollerne i forbindelse med udvikling og vedligeholdelse af it-systemerne.

Regionen har i 2015 fortsat arbejdet med styrkelse af kontrollerne vedrørende it-anvendelsen. Arbejdet har efter det oplyste omfattet opdatering og ajourføring af sikkerhedshåndbogen. Implementering af retningslinjer og kontroller sker løbende i takt med implementering af standardiserede ITIL procedurer.

Ved udgangen af 2015 har Regionen fortsat enkelte udeståender i relation til logisk adgang med privilegerede rettigheder samt omkring sikring af dokumentation af test og godkendelse af ændringer til systemerne forud for ibrugtagning.

Anbefalingen er fortsat gældende.

8.2 Tidligere afgivne anbefalinger - afsluttede/udgåede

8.2.1 Igangværende projekter

I vores revisionsberetning nr. 30 af 15. august 2014 har vi anbefalet en kritisk vurdering og stillingtagen til de igangværende projekter med henblik på at få afsluttet ibrugtagne projekter samt vurdere, hvor stor en del af de afholdte udgifter, der opfylder kriterierne for aktivering, herunder det eventuelle behov for afskrivning og eventuel straks-afskrivning.

Regionen har i 2015 fortsat opfølgning og afslutning af igangværende projekter for tidligere år.

Anbefalingen anses for afsluttet.

8.2.2 Kvalitetsfondsfinansierede sygehusbyggerier

I vores revisionsberetning nr. 32 af 15. juni 2015 anbefalede vi, at der fokuseres på en tæt styring og opfølgning på økonomien i kvalitetsfondsprojekterne samt en stram styring af, at der er afsat tilstrækkelige reserver til uforudsete udgifter i de respektive projekters løbetid.

I relation til processerne omkring risikostyring og fremdrift og de nødvendige besparelser i de respektive projekter er der fortsat behov for fokus på, at de overordnede krav om etablering af et fuldt funktionsdygtigt hospital indenfor de aftalte tilsagnsrammer og de opstillede effektiviseringskrav opnås i overensstemmelse med de endelige tilsagn.

Anbefalingen er erstattet af anbefaling i afsnit 3.3.

9 Øvrige revisionsarbejder

9.1 Anlægsprojekter

Vi har revideret og påtegnet 10 anlægsregnskaber (opgjort pr. 17. maj 2016) for afsluttede anlægsprojekter over 10 mio. kr. i perioden fra 16. juni 2015, forinden disse fremsendes til Regionsrådets behandling.

Revisionen af alle anlægsregnskaberne har omfattet en afstemning af anlægsregnskaberne med Regionens bogføring, gennemgang af foreliggende anlægsbevilling, suppleret med forespørgsler til relevante medarbejdere ved Regionen samt stikprøvevis undersøgelse og vurdering af informationer, der understøtter anlægsregnskabs beløb og oplysninger.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

9.2 Statsrefusion af udgifter til servicejob

I overensstemmelse med Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse om statsrefusion samt regnskabsaflæggelse og revision af sociale udgifter har vi den 12. maj 2016 afgivet revisionsberetning nr. 34 vedrørende revisionen af statsrefusion på det sociale område til udgifter i forbindelse med servicejob.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger og anbefalinger.

9.3 Aktivitetsbestemte tilskud

I overensstemmelse med Sundheds- og Ældreministeriets bekendtgørelse nr. 205 af 4. marts 2016 om revisionsinstruks for revision af statsligt, aktivitetsafhængigt tilskud i 2015 til regionernes sygehusvæsen m.v. samt af aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering på sundhedsområdet har vi revideret Regionsrådets redegørelse af 13. maj 2016 til Sundheds- og Ældreministeriet. Vi afgiver særskilt revisionsberetning herom.

10 Øvrige forhold

10.1 Direktionens regnskabserklæring

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen har vi indhentet en skriftlig erklæring fra direktionen om forhold af væsentlig betydning for årsregnskabet og ledelsesberetningen.

Den modtagne regnskabserklæring har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.

10.2 Ikke-korrigerede forhold

I henhold til internationale standarder om revision skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet for 2015. Denne oplysning skal gives for at sikre, at Regionsrådet er orienteret herom.

Vi har ikke konstateret beløbsmæssige væsentlige forhold, som ikke er indarbejdet i årsregnskabet.

10.3 Fejlinformation i årsregnskabet som skyldes besvigelser

Som revisorer har vi pligt til med professionel skepsis at overveje muligheden for fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl.

Vi har i forbindelse med planlægningen af revisionen opnået en forståelse for, hvordan der udøves tilsyn med identificerede risici for besvigelser og med den interne kontrol, som der er etableret for at imødegå disse risici.

Direktionen og Regionens centrale regnskabsfunktion har oplyst, at Regionens forretningsgange og interne kontroller inden for de væsentlige områder efter dens opfattelse anses for dækkende og velfungerende til imødegåelse af risikoen for besvigelser, herunder at der eksisterer passende funktionsadskillelse.

Direktionen har endvidere over for os bekræftet:

- ▶ sit ansvar for udformning, implementering og vedligeholdelse af regnskabs- og interne kontrolsystemer med henblik på at forebygge og opdage besvigelser og fejl, og
- ▶ at de ikke har kendskab til eller formodning om besvigelser i Regionen.

Vi er i forbindelse med vores revision ikke blevet bekendt med forhold, der indikerer eller vækker mistanke om besvigelser af betydning for årsrapporten.

10.4 Overholdelse af lovgivningen

Vi har forespurgt direktionen, om alle kendte aktuelle eller potentielle overtrædelser af lovgivningen, der kan have væsentlig påvirkning på årsrapporten, er oplyst under revisionen og er tilstrækkeligt indregnet og oplyst i årsrapporten. Direktionen har over for os bekræftet, at der dem bekendt ikke er forhold, der har betydning for årsrapporten.

Vi er i forbindelse med vores revision ikke blevet bekendt med overtrædelser af "Budget- og regnskabsystem for regioner" eller anden lovgivning, der er relevant for Regionens drift.

10.5 Begivenheder indtruffet efter balancedagen

Til sikring af at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsrapporten, har Region Midtjylland gennemgået og vurderet begivenheder indtruffet efter balancedagen. Direktionen i Region Midtjylland har oplyst, at der efter deres opfattelse ikke er indtruffet væsentlige begivenheder efter balancedagen, som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsrapporten.

Vi har til sikring af, at væsentlige begivenheder efter regnskabsårets udløb er præsenteret korrekt i årsrapporten gennemgået referater fra Regionsrådsmøderne i perioden frem til 25. maj 2016.

Vi er under vores gennemgang ikke blevet bekendt med begivenheder, som i væsentlig grad påvirker årsrapporten for 2015, og som ikke er indarbejdet og tilstrækkeligt oplyst i årsrapporten.

10.6 Forsikringer

Direktionen har på vores forespørgsel bekræftet, at de tegnede forsikringer opfylder de af Regionsrådet trufne beslutninger.

11 Afsluttende oplysninger

11.1 Andre ydelser end revision

Udover den lovpligtige revision har vi efter anmodning udført følgende opgaver for Regionen siden vores beretning nr. 32 af 15. juni 2015:

- ▶ Afgivelse af erklæringer med sikkerhed for en række projekt- og tilskudsregnskaber, herunder kvalitetsfondsprojekter
- ▶ Kvalitets- og risikovurdering af kvalitetsfondsprojekter (Det 3. øje)
- ▶ Forvaltningsrevisionsopgaver.
- ▶ Assistance i forbindelse med udarbejdelse af business case på logistikområdet.

Foruden ovenstående har vi løbende ydet Regionen rådgivning i regnskabs-, skatte-, moms-, afgifts- og it-mæssige forhold.

Sikkerhedsforanstaltninger

Forinden accept af ovennævnte opgaver har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.

11.2 Lovpligtige oplysninger m.v.

I henhold til revisorloven og etiske regler for revisorer skal vi oplyse,

at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte uafhængighedsbestemmelser, og

at vi har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om.

Aarhus, den 14. juni 2016
ERNST & YOUNG
Godkendt Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 30 70 02 28

Jes Lauritzen
statsaut. revisor

Per Højmark
statsaut. revisor